

Nordisk Arbejdsgruppe for Fiskeriforskning – NAF

Årsberetning 2005

København, januar 2006

Indledning

Nordisk Arbejdsgruppe for Fiskeriforskning (NAF) har til formål at være rådgivende organ for Nordisk Ministerråd. NAF har også til formål at medvirke til at skabe et øget og forbedret samarbejde indenfor fiskeriforskningen i Norden, men også i forhold til relateret forskning og udvikling indenfor andre sektorer.

Medlemsliste samt institutbeskrivelse, se bilag 1.

I nedenstående tabel fremgår det hvilke medlemmer der er stoppet i NAF i 2005 og hvem der har erstattet dem.

Land	Udtrædende medlem	Indtrædende medlem
Færøerne	Marita Rasmussen	Jakup Mørkøre
Finland	Juhani Kettunen	Jari Setälä
Finland	Matti Salminen	Eero Aro
Danmark	Hans Frost	Max Nielsen
Norge	Åsmund Bjordal	John Willy Waldemarsen

NAF har i 2005 foretaget en organisatorisk ændring. Hvor NAF's formand tidligere blev valgt for tre år af gangen, er NAF fra og med 2005 gået over til at følge den cyklus for formandskab som NMRS benytter. Formandskabet er nu en trojka bestående af en formand og to næstformænd. De to næstformænd er hhv forrige års formand samt det kommende års formand. I 2005 har NAF været ledet af Helge Paulsen (Danmark) med Lars Horn (Norge) som næstformand. I 2006 vil Lars Horn (Norge) være formand for NAF, mens Helge Paulsen (Danmark) og Eero Aro (Finland) er næstformænd. Det er NAF's vurdering at de to næstformænd samt formanden er medvirkende til at sikre en god kontinuitet i NAF's arbejde.

Sekretariatet er beliggende ved Afd. for Havøkologi og Akvakultur (HØK), Danmarks Fiskeriundersøgelser, Kavalergården 6, 2920 Charlottenlund. Sekretariatets opgaver løses i et tæt samarbejde med fiskerirådgiver Ásmundur Guðjónsson, Nordisk Ministerråds Sekretariat.

Mødeaktivitet

NAF har afholdt to ordinære møder i 2005. Den 28. januar i København og den 20. til 24. august ved Sallingsund. Derudover har der været afholdt et fællesmøde mellem NAF, NEF og MiFi den 27. januar ligeledes i København. Formandskabet for NAF har mødtes to gange i København. Den 6. juli og den 9. november.

Økonomi

Nedenfor ses det overordnede budget for NAF. For detaljer se bilag 2 som viser NAF's budget per projekt samt regnskab for sekretariatet.

Overførsel til NAF fra NEF:	4.130.000 DKK
Administration:	350.000 DKK
Godkendte projekter:	3.780.000 DKK

Formidling af resultater

Det har høj prioritet for NAF at resultaterne fra de støttede projekter kommer ud til diverse brugere/interessenter. Derigennem synliggøres samtidig det nordiske samarbejde. For NAF's vedkommende formidles resultaterne primært via to kanaler. "Nordfiskeri" (NAF's eget populærvidenskabelige nyhedsbrev) og "TemaNord". I "Nordfiskeri" foretages der en journalistisk bearbejdning af den faglige rapportering i projekterne og NAF kommenterer og perspektiverer indholdet. I "TemaNord" gives en dybere beskrivelse af projekter med almen relevans for den nordiske fiskerisektor. TemaNord lægges også på Nordisk Ministerråds hjemmeside i pdf. format: www.norden.org

Der er ikke udgivet TemaNord i 2005.

Virksomhed

NordFiskeri:

Fra NMRS lægges der stor vægt på formidling af resultater. Som noget nyt er NAF derfor i 2005 begyndt at udgive NordFiskeri i en engelsk udgave. Dette gøres for at sprede resultaterne af det nordiske fiskerisamarbejde udenfor Norden på en bedre måde. NordFiskeri udsendes hver gang til ca. 2.500 nordiske adressater (skandinavisk version) og 800 internationale adressater (engelsk version).

I 2005 er der udgivet følgende numre af Nordfiskeri:

Nr 25 – Den Midt-Atlantiske rygg syder af liv

Nr 26 – Genetiken kan bli vigtigt redskap i fiskeriförvaltningen

Nr 27 – Pinger aktiveres af marsvins biosonar

Årets numre samt tidligere numre kan downloades her:

<http://www.norden.org/nordfiskeri/sk/index.asp>

Nordic Marine Academy:

Nordic Marine Academy (NMA) blev officielt åbnet den 28. februar 2005 af samarbejdsministrene.

I 2005 har NMA udbudt og gennemført følgende kurser.

[Economic analysis of fisheries management and fish markets](#) October 3-14, 2005. Bergen, Norway.

[Modelling marine populations from physics to evolution](#) October 10-16, 2005. Bergen, Norway.

[DELTA – State of the art tool in taxonomical work](#) November 5-12, 2005. Sandgerdi, Iceland

[Introduction to model-oriented design of experiments for marine sciences](#) November 28 - December 3, 2005, Turku, Finland

Derudover har NMA givet 11 mobilitetsstipendier i 2005.

EU's 7. rammeprogram:

I forlængelse af diskussionen af EU's 7. rammeprogram i 2004, har NAF i 2005 diskuteret, hvorledes man kan gøre sin indflydelse gældende. Resultatet er et brev afsendt til John Grant fra det engelske formandskab. I brevet redegør NAF for sine holdninger til det eksisterende forslag for fiskeriforskning under FP 7 og fremsætter ydermere forslag og ønsker til ændringer af udkastet (se bilag 3).

Projekter

NAF modtog 21 ansøgninger om støtte i 2005. Sammenlagt blev ansøgt om 7.555.000 DKK. På mødet i Norge, august 2004, besluttede NAF at fordele 3.780.000 DKK til 13 projekter. Fordelingen fremgår af nedenstående skema.

Nye projekter for 2005			
J.nr	Projektnavn (indsæt projektleder/institut/lande/tidsrum)	Budget for 2005 DKK	
		NAF andel	Total budget
2004-432-0020	Impact of seafood consumption in pregnancy on offspring health <i>Sjúður Fróði Olsen // Statens Serum Institut // DK, NO, IS, Fær // 2005 - 2007</i> The purpose of this project is to look into the pros and cons of seafood consumption during pregnancy: We intend to explore the dual nature of consuming food based on marine animals during pregnancy, which contains substances essential to the health, and substances (environmental pollutants), which in certain amounts may be harmful to the health of the foetus. There have been conflicting reports on this matter in the literature and this subject has been much debated within the public and scientific community. Clarification on these matters is therefore needed.	200.000	600.346

NAF årsberetning 2005

2004-432-0024	Looking fish in the eye – cataract as a problem in fish farming <i>Nina Peuhkuri // FGFR I // FI, NO, SV // 2005 - 2007</i> Survey the extent of cataract occurrence in farmed (and wild) salmonids in the Nordic countries, assess the roles of various factors potentially influencing cataract formation and study the consequences of cataract for fish in cultivation and for those that have been stocked in wild. Sekundär målsättning: To gain information that can be used to improve farming conditions and practices for ensuring successful performance of farmed fish and to deepen cooperation among the Nordic countries in scientific research on sustainable management of fish resources	500.000	1.250.000
2004-432-0025	Investigation of the possible use of otolith weight in age determination <i>Yvonne Walther // IMR SV // SV, FI, DK // 2005 - 2006</i> The objective is to organise the development of an objective method for the age-determination of Eastern Baltic cod. The use of otolith biometrics, particularly otolith weight, has proven successful in other stocks with age-reading problems, and the intention of this project would be to use such an approach for this stock. The overall purpose is a need to improve the quality of the assessment and the scientific advice for the stock. The Eastern Baltic Cod is in a situation with a low spawning stock biomass. It has probably a very narrow and young age distribution as well as a decreasing quality of the catch data. Therefore it is of crucial importance to use the best available methods to increase the precision of the evaluation of the state of the stock. Presently severe inconsistency in age determination affects both the catch-at-age and the survey data. Age estimation is a focal point in assessment where improvement is possible.	250.000	559.875
2004-432-0026	Project NISE 2004 – 2008 <i>Bogi Hansen // Fiskirannsóknarstofan // Fær, IS, NO // 2004 - 2008</i> Projektets målsättning: 1. Beskrive de fysiske forhold i Norske- og Islandshavet og deres ændringer fra 1948 frem til vore dage ved hjælp af observationer og modelresultater. 2. Øge forståelsen af de nøgleprocesser, der skaber ændringer i vandmasser og cirkulation i området. 3. Bestemme NISE-modellens evne til at reproducere observerede tilstande og ændringer.	250.000	3.250.000

NAF årsberetning 2005

	Foreslå strategier for forbedringer af NISE-modellen.		
2004-432-0027	Fangst og udnyttelse af mesopelagisk fisk og krill <i>Hjalte í Jákupsstovu // Fiskirannsóknarstovan // Fær, NO, IS, NV Rusland // 2005</i> En av de største resurser av fisk, som ennå ikke er utnyttet komersielt er de mesopelagiske fisk. De finnes i alle verdenshav og har med sine vertikal vandring en meget stor betydning i at bringe produksjonen i de øvre vannmasser ned til de dypere lag. De største mengder finnes i de tropiske farvann, men også i de nordlige farvann finnes betydelige forekomster. En stadig mindre andel av fangsterne i det nordøstlige Atlanterhav av sild og makrel går til produksjon av fiskemel og olje, og det samme kan forventes i fremtiden for kolmule og lodde. Dette samtidig med at behovet for for til opdrætsnæringen vokser. Det er derfor naturlig at interessen vendes mod de mesopelagiske fisk som en mulig resurs for industrifiske.	400.000	3.260.000
2004-432-0028	Udvikling av ny ferdsskriver <i>Hans Hagen Stockhausen // IMR NO // NO, IS // 2005 – 2006</i> Udvikling af et registreringsmærke som tillader at lokalisere fisk og undersøge deres vandring ved hjælp af jordens magnetfelt. I grove træk skal det nye registreringsmærke lagre information om magnetfeltet i to vektorkomponenter. Ved at sammenligne magnetfeltverdier på kendte positioner med magnetfeltverdier fra registreringsmærket skal det være muligt at skitsere fiskens bevægelsesmønster	200.000	
Eksisterende projekter			
2003-432-0003	MAR ECO <i>Leif Nøttestad // IMR NO // NO, DK, IS // 2004 – 2005</i> Prosjektet tar sikte på å studere toppredatorer, sjøpattedyr og sjøfugl, langs den Midtatlantiske Rygg fra Island til Azorene. Prosjektet er en del av et internasjonalt forskningsprogram, MAR-ECO, under Census of Marine Life- initiativet, med hovedmål å identifisere viktige marine habitater og økologiske prosesser som kontrollerer utbredelse av sjøpattedyr og sjøfugl.	130.000	668.000
2003-432-0016	Setting the global optimal policies for sustainable fisheries <i>Stein Ivar Steinshamn // Inst. for research in Economics and business adm, Bergen // NO, IS, DK // 2004 - 2006</i> Bakgrunnen for dette prosjektet er et tidligere NAF-prosjekt: Sammenligning av fiskeripolitikk i Danmark, Island og Norge, der det ble utviklet indikatorer for overfiske og høsting av bestander. Hovedmålene for det nye prosjektet er å etable en stokastisk feedback	300.000	1.000.000

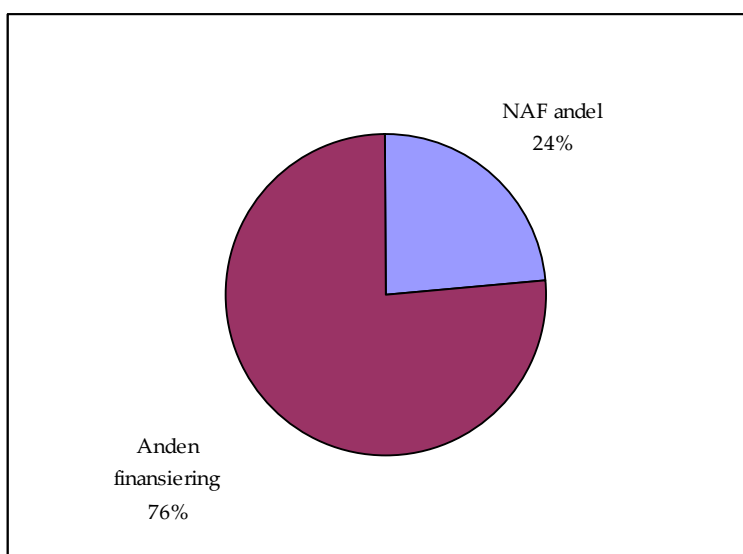
NAF årsberetning 2005

	modell for å generere bedre indekser for å sammenligne høstingsstrategier i Danmark, Norge og Island og å utvikle en modell som inkluderer flerbestandshensyn i en stokastisk setting. Dette vil øke forståelsen av hvordan forskjellige biologiske og økonomiske usikkerhets-momenter virker inn i en setting for globale optimale virkemidler i en bæredyktig utnyttelse av fiskeriene.		
2003-432-0011	Fælles normer for sporbarhed og implementering <i>Marco Frederiksen // DFU, FF // DK, NO, IS, Fær // 2003 – 2005</i> Prosjektets formål er å være først med å gjennomføre sporbarhet for fisk og fiskeprodukter i Europa for at de nordiske land dermed kan påvirke kommende EU-krav.	300.000	450.000
2003-432-0002	Prisbildning för sötvattensfiskar <i>Jari Setälä // FGRI // FI, SV, ÅL, DK // 2004 - 2006</i> Fiskerinæringen i Østersjøområdet gjennomgår en omfattende strukturendring. Den internasjonale konkurransen på markedet har øket: Importert laks har erobret markedet og prisen har vært rekordlav de seneste par årene. Samtidig har sildefisket vært strengt regulert og etterspørselen etter konsumsild har også minket på grunn av dioksindebatten i massemedia. Den voksende selbestanden i Østersjøen truer også kystfisket. Disse radikale endringene har minsket troen på framtiden i fiskerinæringen og antallet primærprodusenter minker dramatisk. Lyspunktet i dette bildet er at pris og etterspørsel etter ferskvannsfisk som bl.a. sik og abbor stiger til tross for prisnedgangen på oppdrettsfisk. Nye markedskanaler for ferskvannsfisk kan ha oppstått med øket tilbud av laksefisk, som representerer et hvitfiskalternativ for konsumentene. Ferskvannsfiske er viktig for yrkesfiskerne i Østersjøen. Den positive markedsutviklingen skaper muligheter for lønnsomt og varig kystfiske.	250.000	494.000
2004-432-0018	Automatisk fangstmåler <i>Jan Tore Øvredal // IMR NO // NO, DK // 2003 – 2005</i> Det skal utvikles et system som enkelt kan monteres på landbaserte anlegg og om bord i fiske- og forskningsfartøy. Systemet skal kunne skille fiskearter, måle lengde og vekt, og sortere fisken utfra gitte kriterier. Kapasiteten skal være stor nok til å kunne brukes i kommersiell sammenheng og nøyaktighet skal oppfylle forskningsmessige behov.	400.000	2.650.000
2003-432-0001	BIØKOMODA <i>Erik Lindebo // FØI, DK // DK, GR, Fær, IS, NO, SV, FI // 2004 – 2006</i> På en konferanse om fiskeriøkonomi ble følgende problemer identifisert: 1) der er stadig utilstrekkelig	200.000	250.000

NAF årsberetning 2005

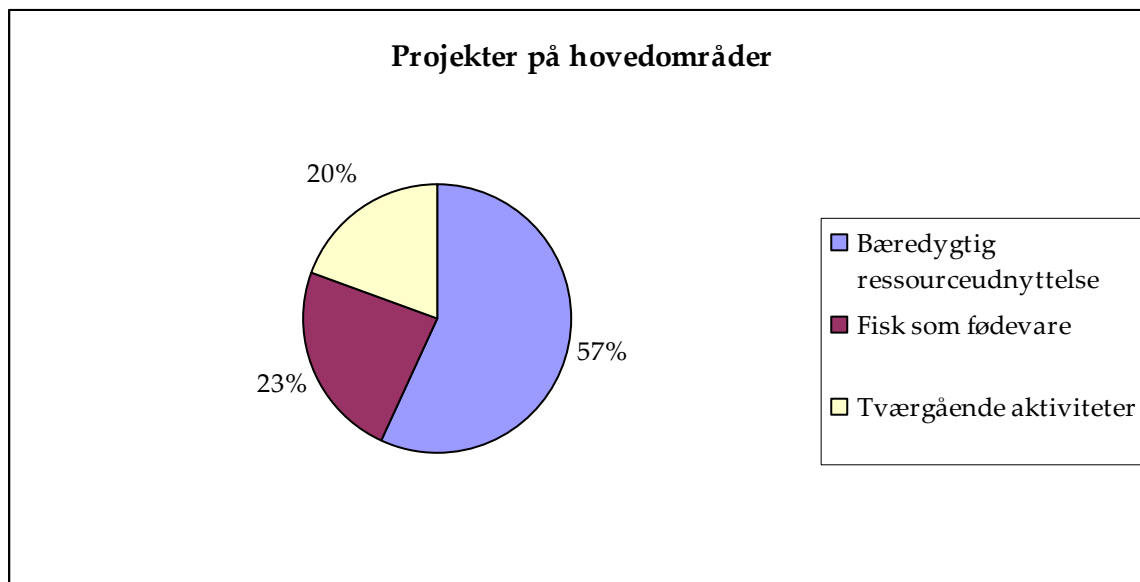
	kommunikasjon mellom økonomer og brukerne av økonomisk informasjon, 2) der bør være større oppmerksomhet blandt økonomer om yrkets behov og 3) der mangler en institusjonell plattform for økonomene. På bakgrunn av dette har prosjektet som formål på et fellesnordisk grunnlag å fremme utviklingen av modeller som er egnet som grunnlag for å danne helhetssyn på en langsiktig bæredygtig utvikling av fiskeri, hvor biologiske, økonomiske og sosiale forhold inndras. Modellutviklingen skal skje ved å ta med næringens og forvaltningens ønsker. Prosjektet skal ikke utvikle en selvstendig modell, men a) diskutere og fremme utviklingsarbeidet med eksisterende modeller, b) øke interessen for modellering og dataanvendelse, og c) overføre viten landene imellom.		
2004-432-0019	Bioaccumulation af dioxinliknande stoffer <i>Juha karjalainen // Dept biol. and Env. Sciences, FI // FI, NO, DK // 2003 – 2005</i> Prosjektet skal undersøke biomagnifikasjon av dioksiner og PCB fra zooplankton via Baltisk sild og brisling til laks.	400.000	1.986.000
I alt nye ansøgninger		1.800.000	8.708.596
I alt eksisterende projekter		1.980.000	7.498.000
I alt nye og eksisterende projekter		3.780.000	16.206.596

Af nedenstående cirkeldiagram fremgår det at NAF's midler overordnet set udgør ca. 25% af projekternes samlede budget. Der er meget stor forskel på hvor meget NAF's andel af det enkelte projekt udgør – fra fuld finansiering til under 1/10 af det samlede budget. NAF's knap 4 mio DKK støtter altså projekter med et samlet budget på ca 16 mio DKK.

I nedenstående tabel ses fordelingen af projekter på hovedområder.

Bæredygtig ressourceudnyttelse	Fisk som fødevarer	Tværgående aktiviteter
- MAR ECO - Automatisk fangstmåler - Udvikling af ny ferdsskriver - Fangst og udnyttelse af mesopelagisk fisk og krill - Project NISE 2004 – 2008 - Investigation of the possible use of otolith weight in age determination - Looking fish in the eye – cataract as a problem in fish farming	- Fælles normer for sporbarhed og implementering - Bioaccumulation af dioxinliknende stoffer - Impact of seafood consumption in pregnancy on offspring health	- BIØKOMODA - Setting the global optimal policies for sustainable fisheries - Prisbildning för sötvattensfiskar
2.130.000 DKK (57%)	900.000 DKK (23%)	750.000 DKK (20%)

Afsluttede projekter 2005

Projekttitel
Harvest Control Rules
Komplementariteter i fiskeriet
Teknologi på biologiens premisser
Food/Fisk safety database
Nordisk Skaldyrsforum
Arctic Charr 2
Economic assessment of European fiskeriet
Undervattensvideoteknik fiskeyngel
Minskede sælskador – ny teknik

Bilag 1

NAF har den 31.12.2005 følgende sammensætning:

John W Waldemarsen	Norge	Havforskningsinstituttet
Tore Riise	Norge	Fiskeridepartementet
Lars Horn	Norge (Formand 06)	Norges forskningsråd
Guðrún Petursdóttir	Island	University of Iceland
Sjöfn Sigurgísladóttir	Island	Rannsóknastofnun - Fiskiðnaðarins
Ólafur S. Ásthórsson	Island	Hafrannsóknastofnunin
Klaus Nygaard	Grønland	Grønlands Naturinstitut
Erling Larsen	Danmark	Danmarks Fiskeriundersøgelser
Helge Paulsen	Danmark (Formand 05)	Danmarks Fiskeriundersøgelser
Max Nielsen	Danmark	Fødevareøkonomisk Institut
Jakup Mørkøre	Færøerne	Fiskeriministeriet
Haraldur Joensen	Færøerne	Levnedsmiddel-, Miljø- og Veterinærstyrelsen
Leon Smith	Færøerne	Fiskirannsóknarstovan
Fredrik Arrhenius	Sverige	National Board of Fisheries
Katarina Vrede	Sverige	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (FORMAS)
Eero Aro	Finland	Vilt- och Fiskeriforskningsinstitutet
Jari Setälä	Finland	Vilt- och Fiskeriforskningsinstitutet

Bilag 2

NAF regnskab 2005		Bilag 2
Overordnet budget	Beløb	
Overført fra NEF til NAF	3.900.000	
Overført fra 2004 til 2005	230.000	
I alt til disposition NAF	4.130.000	
Projektnavn	Budget	
Sekretariat	250.000	
Ad hoc udredninger (Rejseudgifter, formandskabsmøder etc.)	100.000	
Bioakkumulering av dioksiner/PCB fra plankton – modellering	400.000	
Forbrugersikkerhet – sporbarhet	300.000	
Automatisk fangstmåler	400.000	
Prisbildning för och efterfrågan på sötvattensfiskar	250.000	
BIØKOMODA	200.000	
MAR ECO	130.000	
Setting the global optimal policies for sustainable fisheries, Comparative study of fisheries policy	300.000	
Impact of seafood consumption in pregnancy on offspring health	200.000	
Looking fish in the eye - cataract as a problem in fish farming	500.000	
Investigation of the possible use of otolith weight in age determination	250.000	
Project NISE 2004 - 2008	250.000	
Fangst og udnyttelse af mesopelagisk fisk og krill	400.000	
Udvikling af ny "ferdsskriver"	200.000	
Total budget 2004	4.130.000	

Bilag 3

Nordic Council of Ministers

Store Strandstræde 18
DK-1255 Copenhagen K
Tel +45 3396 0200
Fax +45 3396 0202
www.norden.org

THE UK PERMANENT MISSION TO THE EU

ATT: MR. JOHN GRANT

14 November 2005

Please forward this letter to the appropriate office of responsibility.

Comments, amendments and input to the specific programmes to the planning of the 7th Framework Programme from The Nordic Council of Ministers Working group on Fisheries Research.

The Nordic Working group on Fisheries Research (NAF) is organised under the Nordic Council of Ministers and established by the Commission of Senior Officials on Fisheries and Aquaculture. Its mandate is to advice on fisheries research priorities and promote Nordic cooperation within fisheries and aquaculture research.

The Nordic Working group on Fisheries Research consists of members from each of the Nordic countries and self-governing areas. The members are researchers or research administrators representing all aspects of fisheries and aquaculture related research from ecology and technology to economy in all marine and fresh water areas of the Region. The Nordic Working group on Fisheries Research links national research institutes and organisations in the Nordic countries by funding coordinated research, education and development activities.

NAF also coordinates Nordic views on marine research matters at large. In this capacity NAF would like to take this opportunity to comment on the Commission proposal "COM (2005) 440 final" presented Sept. 21, 2005. The comments are the results of a broad discussion in the Working Group.

The Group fully supports the “Oceans” initiative taken by Norway, Ireland and Portugal, which advocates the need for Europe to put more concerted effort on European marine research.

We are aware of the decision of the European Commission to start working on a Green Paper for an all embracing Maritime Policy. This reflects the importance of the creation of a scientific knowledge base to support policy. We are pleased to see that “marine sciences and technologies” is mentioned as a “priority scientific area which cuts across themes” and that special attention will be paid to this area, although we feel that “Oceans” would have been an excellent candidate for a separate Theme, given the importance of the marine sector.

As Oceans is not introduced as a Theme, we strongly recommend that marine sciences and technologies are given a defined budget line across the Themes in order to achieve efficient coordination and targeting of marine research efforts in the “Cooperation”-specific programme. This would enable experts, stakeholders and policy makers to contribute jointly to the sustainable management of European and global marine resources.

The work on a European Maritime Policy should be seen in close connection with the European Marine Strategy and with marine sciences and technologies in FP7, as the Maritime Policy in our opinion will have to be heavily based on scientific knowledge. We consider this a good argument for providing marine sciences and technologies with a separate budget line, to ensure broad and consistent research.

I - Cooperation

1) Health

- Marine organisms are suppliers of health promoting substances having high nutritional value or providing raw materials for the pharmaceutical industry. Exploitation of biotic and abiotic marine substances for health promotion and disease treatment should be included in this section.

2) Food, Agriculture and Biotechnology

- Since this Theme also includes marine resources and products thereof, we suggest that “Fisheries / aquaculture” is included in the heading.
- Knowledge to support the Maritime Policy should be mentioned in the introduction.
- The term ‘animal’ is used in connection with -diseases, -welfare, etc. and we suggest to include a clear statement in the introduction of the document establishing that ‘animal’ also includes aquatic organisms being exploited both in fisheries and

aquaculture (This matter should also been mentioned in the “Rationale section” under this Theme).

- Waste from fisheries and aquaculture contains numerous biological substances with potentially high commercial value for nutrition-, pharmaceutical-, cosmetics- and other industries. Research efforts are needed to investigate and build the knowledge base necessary for the exploitation of these resources.
- Rural development is an important factor when building the European knowledge based Bio-Economy. Coastal zone management is in most cases an essential part of “rural development” and should consequently be included in the term “rural development”, e.g. “coastal and rural development”.
- It has been scientifically validated that consumption of seafood has a number of positive effects on human health. We therefore suggest to clearly express in the title or introduction to the “Fork to farm”-area that seafood is included in the term “food”. To cover this one might consider replacing the term “Fork to Farm” with the term “From Consumer to Primary Food Producer”

3) Information and Communication Technologies

- In line with our proposal to develop a knowledge base for maritime policy, it is our belief that ICT is of great importance in order to support marine resource exploitation and management. We see a potential for new applications for monitoring and estimation of marine resources, fish stocks, modelling of multi-species ecosystem dynamics using remote sensing in combination with in situ measurements and smart sensors.

6) Environment

- Observation systems should include both earth and ocean observation systems.

IV – Capacities

Infrastructures

- Following that attention will be paid to priority scientific areas which cut across themes, such as marine sciences and technology, we would like to stress the need for high-quality marine and maritime research infrastructures in ERA.
- We would also like to underline the importance of large scale facilities in the Arctic Region.

On behalf of the Nordic Working group of Fisheries Research

Helge Paulsen
Chairman

Danish Institute for Fisheries Research
Nordsøcenteret
Postboks 101
9850 Hirtshals
Denmark